

סדר עבודת יום הפורים

מיזעז בעיקר לבחורים בישיבה קטנה
אך אולי גם בחורים בישיבה גדולה [ואף אברכים] יכולים לקבל מעט תועלת

הקונטרס היה למראה עיני מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א
וערכו בגרסה והעלחה.

בסייעתא דשמיא
פורים ה'תש"ע

מופץ חינם לזיכוי הרבים

סדר עבודת בזזור - גדול ביום הפורים

- פתיחה -

[רוב הקוראים אינם נצרכים לפתיחה זו כלל]

עומדים אנו בפתחו של אחד הימים הגדולים בשנה, יום בו אפשר לעלות ולהתעלות עד מאוד. אלא שיש כאלו אשר מקיימים בעצמם "כגודל קדושתו כן גודל חורבנו". רואים ברחוב בחורים אשר לגביהם יום זה של פורים הוא כמעט "יום שכולו יצה"ר" רח"ל, זה נראה כאילו הם לא החליטו במי הם "תומכים", האם הם "בעד מרדכי הצדיק" או "בעד המן הרשע". ה"י.

האם ביום רגיל מצערים אדם מישראל? ודאי שלא. זה איסור דאורייתא. "לא תנו", "ואהבת לרעך כמוך", ועוד רבות. והנה בפורים חוזרים באמצע הלילה בשעה 1 או 2 מהריקודים עם החברים, ויש שמרשים לעצמם להרעיש בקול או לפוצץ דינמיט וכדו', אשר גורם לכ"כ הרבה אנשים להתעורר, ומפחיד ילדים קטנים, ועוד. האם זה קשור ל"פורים של מרדכי הצדיק"? ודאי שלא. אולם זה קשור וקשור ל"פורים של המן הרשע", להזיק, להפחיד, לעשות ההיפך מאהבה ואחווה, ההיפך מאחדות. ה"י.

האם ביום רגיל משתוללים יתר על המידה? ודאי שלא. הרי כל עבודת האדם בעולמו היא לקיים "מותר האדם מן הבהמה", ולהיות רציני, שקול, אחראי, מרום, ועוד. והנה בפורים יש הרוקדים בהשתוללות, דוחפים חברים, משמיעים קולות שלא מתאימים, לובשים תחפושת לא מכובדת, וכל מיני מעשים לא רצינים. האם זה קשור לפורים של מרדכי הצדיק? ודאי שלא. אולם זה ודאי קשור ל"פורים של המן הרשע". ה"י.

האם ביום רגיל בחורים מעשנים סיגריות? ודאי שלא. מדוע? זה כל כך פשוט שלא צריך לתת טעם, אבל כמוכן שהכוון הוא שזה "לא מתאים". "לא ראוי". והנה בפורים מעשנים סיגריות. "מנהג המדינה". ומה הקשר לפורים של מרדכי הצדיק? - אין קשר. אולם לפורים של המן הרשע יש ודאי קשר. התפרקות. שבירת מסגרות. התנהגות לא ראויה. ואולי אפילו תכניות לעתיד, להתרגל להיות מעשן. רח"ל. [יש כאלו שהתחילו "רק עם סיגריה אחת של פורים" ואח"כ המשיכו בהרגל אשר מכלה את הגוף ואת הממון. וסובלים על כך בעוה"ז, ולעיתים אף בעוה"ב, ה"י].

והאם ביום רגיל מעליבים יהודי? ודאי שלא. כל ילד יודע את מאמר חז"ל "המלכין פני חבריו ברבים אין לו חלק לעולם הבא". והנה בפורים יש כאלו המרשים לעצמם לפגוע ולהעליב את חבריהם ואולי אפילו אנשים מבוגרים, וידוע שיש ישיבות שזה ממש "מנהג", שמעליבים ברבים כל מיני בחורים ואפילו קצת את רבותיהם. ה' ישמור ויציל. וכי יעלה על הדעת שיום הפורים ניתן ליהודים כדי לאבד את העולם-הבא? וכי יעלה על הדעת שכל השנה אוספים מצוות מתחילתה עד סופה, פסח - שבועות - ר"ה - יוה"כ - סוכות - שמחת תורה - חנוכה, כדי שבסוף השנה ב"אילת-השחר" ביום הפורים יאבדו את כל מה שאספו, וירדו לבאר שחת? האם לכן לעתיד לבוא "כל המועדות בטלים חוץ מפורים"? - ודאי שלא. שמעתי מאחד מזקני הישיבות זצ"ל, שפעם היו תופסים איזה בחור שיכור, ומעמידים אותו על השולחן, והוא היה מדבר קצת בצורה משוחררת, וחורז דברי תורה עם מילתא דבדיחותא, ועושה קצת "הומור" דהיינו שעושה בדיחותא מקשיי החיים [וכמו שמבאר הגר"ש וולבה זצ"ל ב"עלי-שור" שהומור זה דבר נפלא, משא"כ ליצנות זה דבר נורא], וכל זה היה ללא תכנון מראש מי יהיה אותו הבחור. משא"כ בימינו שיש ישיבות [גדולות] שיש פשוט "מנהג" לתכנן מראש מה לומר ומה לפגוע ומה להרוס, וכשמבטלים זאת אזי יש ממש מלחמה על "מנהג ישראל דין הוא"...

יש להדגיש - אין הכוונה שצריך להפוך את יום הפורים ליום כיפורים. ודאי וודאי שפורים הוא יום של אכילה ושתייה שמחה ושירה התבשמות והתחפשות. רק שצריך גם ביום הפורים להישאר "אדם" ולהישאר "יהודי".

היצה"ר עצוב כל ימות השנה. אולם יש יום אחד שהוא קצת מתיך. יש בחורים שגורמים לו חיוך. ואין ספק שאם הם היו יודעים את מי הם משמחים אז הם לא היו מתנהגים כך. הם היו מבינים שהם לא בכוון בכלל. הם הרי מבינים שהיום לא מכריזים "יחי המן" אלא "ארור המן". היום לא מכריזים "יחי זרש" אלא "ארורה זרש". וא"כ איך מעשיהם לא מתאימים כך? פשוט שזה רק בגלל שהם לא שמים לב. הם לא מבינים היטב. מסכנים, הם נשארו עם "פורים של גן חובה" בתוספת "השתוללות של בחור מהחידר", והרי לך פורים עצוב ועלוב. היו פעם שני אנשים שהתקוטטו, ועמד אדם מן הצד וצעק "ראובן תן לו בשיניים", ואח"כ צעק "שמעון תן לו בשיניים", וזה היה תמוה כיון שאם הוא בעד ראובן איך יתכן שהוא בעד שמעון, שאלוהו "בעד מי אתה", והוא ענה "אני רופא שיניים"... כך כע"ז נראה שיש בחורים שלא יודעים בדיוק מה הם עושים בפורים, העיקר שיהיה בלגאן...

אם רק היו מבינים שפורים הוא יום של התחזקות באמונה בה' ית' ע"י התבוננות במאורעות המגילה וממילא מתחזקת ההרגשה שכל רגע ורגע ה' ית' מנהיג את העולם, ורואה אותי ומשגיח עלי השגחה פרטית ומיוחדת גם ברגע זה ממש שאני רוקד - אם הם היו מבינים את זה הם היו מתנהגים אחרת.

אם רק היו מבינים שפורים הוא יום של קבלת התורה ברצון, "הדור קבלוה בימי אחשורוש", קבלה באהבה, וחיזוק ההרגשה כמה שה' ית' אוהב אותנו וכמה שהתורה היא טובה עצומה בשבילנו - אם הם היו מבינים כך אז הם היו מתנהגים אחרת.

ואם רק היו מבינים שפורים הוא יום ש"כל הפושט יד נותנים לו" וזו הזדמנות לחיזוק בתפילה ובקשה על כל צרכיו מאת ה' ית' - אז ודאי שהיו מתנהגים אחרת.

[-] אפשרות לתכנית לימוד **לבחורים הרציניים**: כאמור, סדר מסודר יהיה לך רק בחצי שעה דלעיל. אולם כמובן שאתה צריך לקבוע לעצמך הספק ראוי שאותו אתה רוצה לסיים במשך ליל הפורים. למשל חזרה על ח"י דפי גמרא [ללא רש"י] או ח"י פרקי משניות, זהו הספק טוב לליל הפורים [סך הכל של הזמן שנצרך ללימוד זה הוא במשוער בין שעה לשעתיים]. ומתי תמצא לכך זמן - "בין גברא לגברא". קצת בבית, קצת בישיבה, קצת כאן וקצת שם, בשעת הנסיעה בדרך, ואולי באיזו קביעות לפני שתלך לישון. העיקר שיהיה לך קצת עול שאתה צריך להספיק מה שקבעת לעצמך. תחזור על דפי גמ' שאתה כבר יודע, למשל פרק שלפני זמן קצר נבחנו עליו ב"מבחן החודשי" ואשר אתה יודע את השקלא-וטריא שלו בע"פ, וכמו"כ אם אין לך ח"י פרקי משניות לחזור עליהם במהירות אתה יכול לחזור על משניות מסי' מגילה ארבע פעמים וזה כבר כמעט ח"י פרקים. היו שעשו כך ועלתה בידם.]

- בלילה נוהגים לשמוח עם החברים. יש שהולכים לבית הר"מ ויש ששמחים בישיבה הק', כל מקום לפי מנהגו. וכאן מגיעה "עבודת-היום" שהיא השירה והריקוד.

- אומרים בשם רבי ישראל סלנטר, שמה שהטיפש משיג בשעת נעילה - החכם יכול להגיע ע"י ריקוד של מצוה. ושמעתי מת"ח גדול עובד ה', שאולי מותר לומר שבדרגתינו הוא מרגיש קצת להיפך, שמה שהחכם משיג בשעת נעילה, אזי אפילו טיפש יכול להשיג ע"י ריקוד של מצוה. דהיינו שהריקוד של מצוה כ"כ מעלה את האדם עד כדי כך שאפילו אדם פשוט יכול להתעלות על ידו. פתאום חושבים על מה שאומרים, וזה נכנס לעומק הלב.

← **ולכן בשעת הריקוד צריך קצת להתרכז במילים. ואם חוזרים עשרות פעמים על "אנא עבדא דקודשא בריך הוא" צריך פעם אחת להרגיש כך באמת. מכל הלב. וכן אם חוזרים עשרות פעמים על "ועל הכל ה' אלוקינו אנחנו מודים לך" צריך פעם אחת להרגיש כך בכל הלב. וכן אם חוזרים עשרות פעמים על "קלי קלי למה עזבתני" צריך פעם אחת להרגיש באמת את ההשתוקקות להיות יותר קרוב, ופחות נעזב. וכן כשחוזרים עשרות פעמים על כל כך הרבה פסוקים ובקשות ותפילות אז צריך שההרגשה תתחזק. צריך שיהיה לך פתאום חיזוק בהרגשה שאתה אוהב את ה', ושאתה אוהב את התורה, עד כדי כך שיהיה לך חשק לעזוב את המעגל ולרוץ לאיזה בית-מדרש וללמוד ולהתפלל ולהתקרב אל ה', "לעולם". אלא שכמובן כרגע עבודת היום היא להמשיך ולרקוד, ע"כ אתה ממשיך לרקוד עם כולם.**

וכמובן שהכל מתוך שמחה, ופיזוז וכרכור, וריקוד עם כל הכח. אך כאמור לא להישאר רק עם ריקוד של הרגלים אלא להשיב לתוך הלב. לא להיות מאותם אלו שאם תעצור אותם באמצע הריקוד ותשאל אותם "מדוע כולם כאן שמחים?" הם יענו כי כתוב במגילה ובהלכה שצריך לשמוח. ותוסיף ותשאל "מדוע?" והם לא ידעו מה לענות בדיוק. אלא אתה תהיה מאלו שתרגיש כל הזמן, שאנו שמחים על השגחת ה' עלינו, אנו שמחים על אהבת ה' אותנו, אנו שמחים על שה' הטוב נתן לנו את תורתו שהיא כ"כ טובה לנו. ואם אתה לא מתבייש מהחברים, מה טוב ומה נעים לסגור מידי פעם את העיניים ולשיר בדביקות, ואולי אפילו דמעה אחת לא תשאל רשות ותצא החוצה.

- האם כדאי להשתכר בלילה? לכאורה לא. ראשית, אין מצוה להשתכר בלילה - כן שמענו בשם מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א. שנית, לא הרבה יודעים להשתכר במידה הנכונה שתועיל לרקוד בדביקות נפלאה. ושלישית, מחמת שלמחרת ראשך יהיה כבד עליך ולא תוכל להספיק ללמוד ביום כמעט כלום. לכן עדיף להשאיר את ההשתכרות לסוף הפורים לשעת הסעודה. [אם כי ב"חצי שיעור" אפשר להקל אף עתה].

- בסיום הריקודים בישיבה, חשוב מאוד למהר חזרה הביתה לישון כראוי כדי שיהיה כח ליום העמוס של מחר. ואם לא יהיה אוטובוס הביתה בגמר הריקודים, החכם עיניו בראשו להקדים ולתפוס את האוטובוס האחרון. מאוד צריך עתה להימנע משיחות בטלות ובזבז זמן, ובודאי לא להימצא בחברת בחורים אשר עלולים להוציא כלי משחית כמו סיגריה או פלפון של ההורים [אפי' עם הכשר בד"ץ] כפי שא"א להאמין למראה העיניים בישיבות הכי טובות שלאחר הריקודים בדביקות יש שמבזבזים את הזמן בצורה לא מכובדת, ובודאי לא לעבור ברחובות אשר נמצאים שם ארחי פרחי, ה' ישמור ויציל. אולי צריך לומר בדרך הביתה "תפילת הדרך" [ללא שם ומלכות]...

- אתה הולך לישון בהרגשה נפלאה, לאחר שירות ותשבחות וריקודים של הודאה לה' ית', ודביקות בו ית', וגם הצלחת "לחטוף" ח"י דפי גמרא [ואם פחות - לא נורא], ובעיקר שאתה מרגיש שאכן זהו פורים מ"סוג" אחר ממה שהיית רגיל.

- יש שואלים, האם כדאי לעשות "משמר" בליל הפורים?
לכאורא למרות שבמשך כל השנה צריך לשקול היטב אם לא יצא שכרו בהפסדו [שהרי לפעמים לא רק שישנים אח"כ כל היום אלא עוד עייפים כמה ימים], מ"מ יתכן שהלילה זה רעיון טוב, אך רק בתנאי שיש לך מקום טוב ללמוד עם חברותא טובה, ללא מפריעים למיניהם שיבזבוזו לכם את הזמן. כדאי לתכנן מה רוצים להספיק בלילה, חזרה על בערך ח"י דפי גמרא, והלימוד צריך להיות במהירות, כיון שאם תשקע במחשבה על סברא אתה יכול להרדם. אם כבר למדת מס' מגילה אפשר לנסות לחזור על רוב המסכת. ואם אתה עושה כן אז יצאת ידי חובת סדר לימוד ביום הפורים, ואחרי תפילת הנץ תוכל לישון עד בערך 2 בצהרים [רק לזכור לקיים קודם לכן מצות מתנות לאביונים ומשלוח מנות].

פורים בבוקר

[מהשקמה - עד אחרי מנחה גדולה]

- קמים קצת עייפים [כך זה בכל פורים], וממהרים לתפילה, בהתלהבות בפסוקי דזימרה, ובהתלהבות בשמו"ע. למאחרים - סוף זמן ק"ש המאוחר הוא סמוך ל- 9.00, וסוף זמן תפילה המאוחר הוא סמוך ל- 10.00. כדאי להקדים. ביום אפשר יותר להאריך בשמו"ע, כיון שיש חזרת הש"ץ וקריאת התורה.

- לאחר התפילה וקריאת המגילה, פת שחרית בזריזות, וקיום מצוות היום. שתי מתנות לשני אביונים, ומשלוח שתי מנות לאדם אחד. השעה היא [לכל המאוחר] 11.

- ועתה זהו הזמן המבוזבז ביותר ביום הפורים. דופקים בדלת ומשפ' כהן מביאה משלוח מנות, וצריך לראות מה יש בסל, ולטעום מכל אחת מסוגי העוגות. ועד שמסיימים דופקים בדלת, ומשפ' לוי מביאה משלוח חדש וגם אותו צריך לראות ולטעום וכך הלאה. זה אמנם נחמד, אך מתאים לגיל מסויים. דהיינו, כמובן שהיום הוא יום משתה ושמחה, אלא שמי שזרזי יכול בחמש דקות לטעום כמה וכמה מגדנות כשיעור ברכה אחרונה, וליהנות ולשמוח, אך לא צריך להיות שקוע בזה שעות.

- וע"כ אתה עתה - תמהר לברוח מהר לביהמ"ד. זהו ה"סדר" העיקרי של יום הפורים. **לפחות שעה אחת שלימה**, בערך מ-11 עד אחרי 12, ואח"כ מייד מנחה גדולה. צריך להתחזק ללמוד ברציפות, ולא לשים לב לכל הבלאגן מסביב, תחפושות שיכורים תזמורות וכדו' [אם כי מותר להביט קצת ולשמוח], וכמו"כ לא להיכנע לעייפות, ולקבוע הספק בערך של עוד ח"י דפי גמרא או ח"י פרקי משניות [כשיש הספק לומדים בזריזות] שאותם אתה צריך להספיק במשך היום עד השקיעה [אפשר להשלים קצת בזמן הסעודה].

- וזה מעניין שביום הפורים יש 24 שעות שלימות, ומרוב "מצוות" לא מוצאים כמעט שום זמן לשבת ללמוד ברצינות. ואם לומדים שעה כבר מרגישים "אינו מצווה ועושה". "בן עולם הבא". ואיך יתכן שהיום של "קבלת התורה מרצון" יעבור ללא רצון ללמוד תורה?
אני מכיר אברך מופלא שסיפר שהספיק ביום הפורים 11 שעות של לימוד, בלי לגרוע משאר מצוות היום - הוא גם רקד עם התלמידים שלו גם ישן כראוי בלילה וכן לא למד באמצע סעודת פורים, ועם כל זה הספיק כ"כ הרבה. לא מפליא? הרי אם היו שואלים אותנו היינו אומרים שפשוט אין כ"כ הרבה זמן "פנוי" בפורים...

[גם בחורי הישיבות גדולות העסוקים בענין הת"ת, כפי המידה שחזרו להם רבותיהם, יכולים לארגן שבני הפורים יעסקו בת"ת בירושלים בפורים דמוקפין [באופן שלא מחוייבים בפורים דמוקפין, כגון שעלו לירושלים רק ביום ט"ו], וכן לחיפך, ולא יגרעו מהתעלותם בפורים של עצמם.]

➡ ועתה מגיעה תפילת מנחה-גדולה. אני מכיר אברכים, שלגביהם [מבחינות מסויימות] זוהי התפילה הנעלית ביותר מכל תפילות השנה. "פורים כפורים". יש הרגשה שזו תפילה כמעט כמו תפילת נעילה, התפילה הנועלת ומסיימת את תפילות היום, אלא שהיום לא צום, ויש כח להאריך ולכוון. וכמו"כ בכל תפילות המועדים אין תפילה אחת שיש בה ברכת "אתה חונן" וברכת "רפאינו" וברכת "שמע קולינו". רק היום. וזו הזדמנות מיוחדת.

כתוב בהלכה שבפורים "כל הפושט יד נותנים לו" דהיינו שצריך לתת צדקה לכל דורש בלא לבדוק אחריו אם הוא באמת עני. וכתוב בספרים הק' שזה רומז גם על כך שמה שמבקשים בתפילות בפורים נענים גם אם לא מגיע. ולכן אם מתפללים בהרגשה שכזו אז נמצאים בעולם אחר, בדביקות אחרת.

- וצריך לכוון ולבקש ב"אתה חונן" לזכות להצלחה בלימוד בכל התחומים - ברצון ובשקידה, בהבנה ובזכרון, בחידוש חידושים ובחברותות טובות, שאת כל המסכת שלמדתי השנה אני אדע בע"פ ממש עד עולם, לבקש על כל האחים והאחיות, על חבר שלא כ"כ שקוע, ועל קרוב שלא כ"כ בדרך הנכונה.

- אח"כ בברכת "רפאינו" לכוון ולבקש על סבא וסבתא שיאריכו ימים ויזכו להיות בחתונת כל נכדיהם ויותר, ועל ההורים והאחים והאחיות, ועל חולה פלוני, ועל חולה אלמוני, ועל גדולי ישראל שיאריכו ימים עד ביאת גוא"צ [מרו הגר"ש אלישיב שליט"א - רבי יוסף שלום בן חיה מושה].

- וב"שמע קולינו" לבקש על הצרכים שלי, בריות גופא ונהורא מעליא, ועל כל הצרכים של בני המשפחה, בני חיי ומזוני, והצלחה של אחי פלוני שיתקבל לישיבה טובה, ואלמוני שיצליח ויסורו ממנו כל המפריעים, ושפלוני יזכה בשידוך טוב, וכו' וכו'.

- וכן לפני "יהיו לרצון אמרי פי" לבקש בפה את כל הבקשות כולן, שוב. מעומק הלב. בדמעות שליש. הנה עתה זהו זמן שה' נותן, יש כאן אבא טוב שבא ומחלק "מתנות", בלי גבול ובלי שיעור. מי שרוצה הצלחה עצומה בתורה - מקבל, עליה ברוחניות - מקבל, בריאות - מקבל, לכל המשפחה - מקבל, פרנסה ברווח - מקבל, כלים לעבודת ה' - מקבל, נחת ושמחה - מקבל, אריכות ימים - מקבל, בנים ובני בנים - מקבל, שידוכים טובים - מקבל. רק ה"אבא הטוב" רוצה שיבקשו כמו שצריך, שיאמינו שאכן הוא ה"נותן". ומי יזבזב הזדמנות כזו פעם אחת בשנה.

- כמו"כ התפילה היא גם זמן של שמחה, וכדמובא בפלא-יועץ [שמחה] דהפסי "תחת אשר לא עבדת את ה' א' בשמחה" הוא על תפילה. ואין שמחה גדולה יותר מאשר על עצם הזכות להתפלל כזו תפילה.

- לא שייך לקבוע זמן לתפילה זו. אולם ודאי דאע"ג שכל שמו"ע רגיל צריך לקחת כ-7 דקות מ"מ בתפילה זו בפחות מעשרים-דקות א"א כלל להספיק לבקש את כל מה שצריך. ויש שמתפללים חצי-שעה, בדמעות שליש. [ואם לא הצלחת להוריד דמעה, אל דאגה. עוד יבואו ימים שהדמעות יבואו מ"אליהן"].

- עתה ממהרים הביתה לחטוף תנומה, חצי שעה, שיהיה כח להמשך היום, בלי לשכוח לעשות קצת השתדלות לשמור עד כמה שאפשר על ההתעלות שהיתה לך בלימוד ובתפילה. כדאי לטעום ממתקים ודברים טעימים, להשלים את מה ש"הפסדת" בעת שהיית בביהמ"ד..., וכמו"כ שלא תרעב עד שעת הסעודה. כמו"כ לעיתים מרגישים צורך לא לעשות כלום במשך שעה שלימה, אלא רק ליהנות מכל הצלילים שמסביב, שיכורים תחפושות משלוחי מנות וכו', וכיון שזה מרבה את השמחה בלב [אפי' לאנשים מבוגרים] ממילא גם זה חלק ממצות שמחת פורים, ואל תכפה את עצמך להתעלם מצורך זה.

- הוספה - כל הנ"ל הוא רק אם לא צריכים אותך בבית להיות השליח למשלוחי מנות לקרובים וידידים, או לקניות אחרונות לצורך סעודת היום. דהיינו, שיש לך אחים קטנים או אחיות גדולות אשר ימלאו את התפקיד. אולם אם זהו התפקיד שלך, אז אתה צריך לדעת שזהו רצון ה'. אתה צריך לקבל את זה באהבה, וחלילה מלעשות להורים פרצוף חמוץ, וכמו"כ לא לתת להורים "שמועיס" בענין חשיבות לימוד התורה וחשיבות הפורים [את הדרשות תשאיר לסעודה]. אלא אדרבא, עצם הקבלה באהבה [אע"פ שאתה באמת רוצה לרוץ עתה לביהמ"ד להספיק ח"י דפי גמרא] זה עצמו חיזוק גדול באמונה, לדעת שהכל הכל הכל - גם מרדכי גם אסתר וגם מה שההורים אומרים לי עכשיו - הכל הוא רצון ה'. אלא שיחד עם זה תיקח גמי קטנה לדרך, ותלמד בזמן העמידה בתחנה ובזמן הנסיעה, ותראה ס"ד גדולה. בדוק ומנוסה.

עוד יש לדעת, שיש כבישים שבפורים הם ממש עמוסים, והאוטובוס יכול לעמוד זמן רב ברחוב אחד, לכן לפעמים כדאי ללכת מהר ברגל.

פורים אזור-הצהרים

[נערך משעה 2 - עד סוף היום הקדוש]

- קמת מהמנוחה הקצרה, ואם צריך את עזרתך לעריכת סעודת פורים אז תעשה זאת ברצון ובשמחה. ואם מוותרים לך, ויש עוד זמן, כדאי לקחת גמרא ולהשלים את ח"י הדפים שהתחלת בסדר בוקר ועדין לא סיימת.

- כמו"כ צריך להכין עוד לפני יום הפורים כמה דברי-תורה לדרוש בסעודה, ואם לא הספקת אז תכין מהר עכשיו. כדאי שהדברים יהיו כתובים לפניך, ותחזור עליהם. וכמובן שהדברים יהיו קלים ונעימים כדי שיהיו עריבים על שומעיהם וכולם יבינו ויהנו [גם בעז"נ].

¹⁰ [כ"כ הגרמ"י ליפקוביץ שליט"א [לבחור שהאריך מדי הרבה בתפילתו] הו"ד בסי' דרכי-חיים עמ' של"ז "תפילה בלחש שיהיה מותך הסיודר, ולכל היותר צריך לקחת לא יותר משבע רגעים." וכן אמר הגר"צ אבא שאול וצ"ל הו"ד בסי' אור-לציון עמ' ק"א "ויש דבר שיכול לחתול לאדם בכונת התפילה, והוא האריכות. שיאריך בתפילתו ולא ימהר בה, וכו'. למשל, תפילת י"ח בלחש צריכה לארוך לפחות שבע דקות."]

- בסעודת פורים פרט לעצם מצוות האכילה והשתיה והשמחה, נפלא מאוד להיות עסוק כל הזמן באחת מן השתים - בדברי תורה [הן לומר והן להקשיב], ובשירה בדביקות. ובמקום שאין איש - תתחיל אתה מייד לומר דבר תורה למי שיושב לידך, ותעודד אותו שיאמר גם הוא דבר תורה, ותשירו, ותרימו ותרוממו את כולם. [כמובן הכל מתוך שמחה ונעימות, ולא מתוך "עול"].

- הזמן של סעודת פורים הוא הזמן להשתכר מעט, בבחינת להיות "מבוסס". "יותר מלימודו". אלא שסוגיית "כיצד משתכרין" צריכה קצת תלמוד. זו לא סוגיה מסובכת, אך זו סוגיה מדויקת. יש בה ג' כללים בלבד, אך כל העובר על א' מהם מפסיד את הכל. [כמובן שהכלל הראשון הוא **לבקש רשות מההורים**.] [א] "אסור" לשתות כלל וכלל יין מתוק [שהוא עם סוכר]. אלא רק "יין יבש" [שהוא ללא סוכר] ואפשר גם "יין חצי-יבש" [שהוא עם קצת סוכר]. כיון שאם שותים יין מתוק אז אח"כ יכולים להקיא, וזה מחזה מאוד לא מרנין [למי שראה דברים כאלו] ויכול לקלקל את כל השמחה, משא"כ יין יבש או חצי-יבש הוא אמנם לא כ"כ טעים [קצת חמוץ] אך איתו אפשר להתעלות ללא לקלקל את השמחה. וזהו כלל חובה אצל כל המשתכרים - טוב חמוץ בתחילה ומתוק בסוף, מאשר להיפך. [זה כלל טוב גם לכל החיים].

[ב] עוד כלל חשוב - לא להשתכר לפני הארוחה [כשהבטן ריקה], כיון שאז מרגישים מייד בחילה ואפשר להקיא, או שמרגישים סחרחורת ויכולים להרדם ואת כל ההתעלות של סעודת הפורים יספרו לך מחר כשתתעורר... לכן קודם לאכול חלה ומנה ראשונה [לכל הפחות. וכדאי יותר], ואז אפשר להשתכר.

[ג] עוד כלל חשוב הוא, להשתכר לאט לאט. וסדר העבודה הוא כך - שותים בערך כוס וחצי של יין יבש [או חצי יבש], [ולא לשתות כוס בבת אחת, אלא קצת לשתות וקצת לאכול לסרוגין], ואז תרגיש שאתה יותר "משוחרר", ופתאום יש לך אומץ לעשות מעשים של "יוגבה לבו בדרכי ה'" אשר קודם לכן חשבת שאתה מדי קטן עבורם. יהיה לך פתאום אומץ לקום ולומר לכולם "ש-ק-ט, עכשיו תשמעו וורט נ-פ-ל-א" ותאמר את הוורט, וכן תשיר ותרקוד יותר מלימודך. [אם זה עוד לא משפיע - אל תשתה מייד עוד ועוד, אלא תמתין כחצי שעה. ומאידך, אם זה השפיע ואתה מרגיש שההשפעה קצת פגה, אזי תוסיף עוד רבע כוס יין]. וזכור עתה [כשאתה עוד שפוי] להזהיר את עצמך [בהיותך שיכור] לא לשתות הרבה בבת אחת. ביקר אצלי בפורים קרוב משפחה יקר שהיה קצת שיכור, ואחרי זמן קצר הוא אמר שהוא "רק מודיע ליי" [כדי שלא יהיה גולין] שהוא שתה כוס שלימה של קוניאק... מייד הבנו מה יקרה, ואכן לאחר זמן קצר הוא רץ ברחובות בין המכוניות להזכיר לנהגים שהרב אלישיב הוא גדול הדור... זו דוגמא לאיבוד שליטה. הוא שתה הרבה בבת אחת, וכבר לא שלט על עצמו וגם לא יזכור בבוקר מה היה. משא"כ מי ששותה מעט, וכשמרגיש שזה עובר שותה עוד רבע כוס יין ועוד טיפה קוניאק אז ישלוט על עצמו ולא יעשה שטויות, ואח"כ כשיתפקח יזכור את היופי והרוממות.

[יש להוסיף, שמי שלא יכול לסבול את הטעם החמוץ של היין היבש, יכול בדיעבד להוסיף מעט מיץ ענבים או יין מתוק [כחמישית]. עוד יש להוסיף, שבמקום לשתות כוס וחצי יין, אפשר לשתות חצי כוס יין ורבע כוס "קוניאק" [התערובת מסייעת להשתכרות], ואח"כ מוסיפים מידי פעם עוד רבע כוס יין, ועוד קצת קוניאק. אך לא לערבבם בכוס אחת, אלא לשתות בנפרד. וכמו"כ לא לשתות סוג שלישי. רק שמצד הדין ההשתכרות צריכה להיות מיין ולא מקוניאק. וע"כ רק אחרי ההתבסמות מיין, אפשר להוסיף קצת קוניאק. עוד יש להוסיף, דאחרי כל הכללים עוד יכולות להיות הפתעות, כיון שזה קשור לטבע של כל אדם, ולסייעתא דשמיא של כל אדם. יש מי ששותה קצת וכבר נרדם עד אחרי הסעודה, ויש ששותה הרבה מאוד ולא מצליח כלל להשתכר. יש ששותה וההשתכרות מורגשת רק אחרי שעתים, ויש ששותה ואחרי שעתים של שכרות הוא נרדם, ויש ששותה שעתים ולא משתכר, וכדו' וכדו'. וזה עוד לימוד ביום הקי' של פורים שחלל הכל בידי שמים.]

← **וכאמור, עתה כשהנך שיכור, זהו הזמן לומר דברי תורה ברבים, ועיקר העיקרים לשיר בדביקות עצומה [אפשר גם שירים של הימים הנוראים]. ואתה תראה איך תופתע מעצמך שאתה מתנועע בדביקות ושר בעצימת עיניים ופתאום אפילו יכולות לרדת דמעות מרוב השתוקקות לקירבת אלוקים, מתוך שמחה שאנו אוהבים את הקב"ה עד בלי די, מתוך שמחה על כך שיש לנו את הקב"ה שכל כך אוהב אותנו, ושנתן לנו תורה שכ"כ מיטיבה לנו ואשר בלעדיה היינו כמו בהמות מהלכי על שתיים [כפי שרואים רבים ברחוב]. והשירה במצב של שכרות מחדירה את הדברים אל עומק חדש בתוך הלב. בהזדמנות זו, זכור להודות ברבים להורריך על כל טירחתם הגדולה עבורך. בשכרות זה יותר קל, ומקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר.**

- כדאי למנות מראש שומר [מאותם שלא משתכרים] שישגיח עליך שלא תשכח לברך ברכת המזון, וכן שתתפלל ערבית, אפשר עם ניגון של "נעילה". בתנאי שמותר לך עתה להתפלל, וכדלהלן -

- לענין תפילה של שיכור - [עי' שו"ע ומשנ"ב סי' צ"ט]:

א. שיכור גמור כ"שכרותו של לוט" - נחשב כשוטה ופטור ממצוות, ואף אם יתפלל יצטרך לחזור ולהתפלל [משנ"ב סק"א].

ב. שיכור במצב שלא יכול לדבר לפני מלך - אסור לו להתפלל, ואם התפלל "תפילתו תועבה" [רמ"א], וכשיתפקח יצטרך לחזור ולהתפלל.

ג. שיכור שיכול לדבר לפני מלך - לכתחילה ימתין עד שישור יינו ויחשש שיעבור זמן תפילה אפשר לחקל שיתפלל עכשיו [מ"ב].

ד. שתה רק רביעית ואינו שיכור כלל - ג"כ דינו כנ"ל [באות ג']. [שו"ע].

לסיום - כשאח"כ יסייע לך להגיע למיטה לישון עד למחר בבוקר, תספיק עוד לשמוע אותו אומר להורריך "ראובן היה משהו מיוחד. הוא רומם את כולנו". דמעת-אושר של אבא תהיה התשובה. אשריך שהצלחת! אכן, "מה נהדר היה מראה כהן גדול בצאתו מקודש הקדשים..."

עכשיו כשמבינים יותר טוב מהו פורים, משוט שצריך להרבות בתפילה לפני פורים שה' יצליח דרכך, שחלל יעבור בשלום וכראוי.

קטעים נפלאים מתוך דברי הגר"ש פינקוס זצ"ל

יום הפורים הוא יום נורא, השמים פתוחים כי הקב"ה כביכול מצא את בנו יחידו לאחר יאוש. האר"י הקדוש אומר שצריך לדעת שמה שהיה בפורים הראשון חוזר על עצמו בכל שנה ושנה, וזהו עיקר הנס. [פודים, עמ' כ"ו]
המגילה מגלה לנו שיש להתבונן כי כל נשימה ונשימה היא מתנה אישית מהקב"ה ומה איכפת לך שאותה מתנה ניתנה לעוד מליון איש. כל נשימה ונשימה תהלל קה. "הקב"ה מכין בשבילי מנת אויר", כך צריך לחשוב. [עמ' כ"ז]

העבודה שלנו ביום הפורים היא, להכיר שאין סדרים ואין מציאות התומה ומוחלטת. ביכולת של האדם יש מצב בו נגמרו האפשרויות והוא הגיע לסוף הדרך. בפורים מגיע ענין הבטחון, להכיר שאצל הקב"ה אין שום מחסום ושום הגבלה והוא יכול להפוך סדרים ולחדש מצבים. מצות היום של פורים היא לשנות עד כדי שכרות, בזה מוציא האדם את עצמו מהתמונה, הוא אינו פועל מאומה והכל בידו של הקב"ה. [עמ' ע"ג]

בכל שנה ושנה בימי הפורים אף שאיננו נתונים בסכנת כליה, נפתחים המעיינות של ה"אורה שמחה ששון ויקר" מושפע עלינו אותו חסד מופלא באותה עוצמה כמו שהיה בימי מרדכי ואסתר כשהיו שרויים בסכנה נוראה, ולכן ביום זה עלינו להשתדל לברך ברכת המזון בכונה מיוחדת כי עי"ז ניתן לזכות לפרנסה במשך כל השנה, וכמו"כ לכון היטב בברכת "רפאנו" כדי לזכות לדפואה שלימה לכל השנה, וכן כל היוצא בו. ענין זה אמור ביום הפורים כולו, אך שעת ה"דתיחה", כביכול של מדת הרחמים, זוהי שעת קריאת המגילה. אז נפתחים ביתר עוז מעיינות החסד העליונים השמורים אך ורק לשעת הסכנה. זוהי שעת רחמים מופלאה ונוראה שאין לה זכר בזמנים אחרים, לא בשבת ואף לא בתפילת "נעילה". באותה שעה מושפע על כלל ישראל שפע של תורה שבה נכלל הכל.

עלינו אפוא, להפסיק מעט מלהתעסק בעת קריאת המגילה בכל הנעשה סביבנו, ולעמוד ולהתבונן במציאות האמיתית בה אנו חיים באותה עת. הרי כעת מושפע עלינו שפע של תורה, וזהו זמן של גילוי מדת הרחמים במלוא עוצמתה, ודאי אם נפנה עתה אל הבורא ית' בתפילה על הפרט ועל הכלל, התפילה תיענה בעז"ה. {{א.ה. לטאורא כוונת הגר"ש זצ"ל היא להתפלל רק בתורה. שהרי אסור לדבר בזמן הקריאה.}}

ואם נשאל, מדוע הדברים אינם נראים לנגד עינינו, היכן ניתן להבחין בתוצאות מהשפע הרוחני שהושפע עלינו בפורים דאשתקד. התשובה היא עצם העובדה שאנו חיים, קיימים ונושמים אויר, ולא עוד אלא שאנו בעלי משפחות וכולם בריאים ושלמים, הכל הינו תוצאה אך ורק מהשפע שהושפע עלינו בפורים. עצם החיים עלי אדמות הוענקו לנו בפורים. [עמ' ק"ג]

פורים הוא יום מיוחד עליו נאמר "כל הפושט יד נותנים לו", נותנים לו מתנה של אהבה, של חיות מחודשת. [עמ' ק"ז]

גם בפורים עיקר העבודה היא לדעת שהיום זה פורים. יום זה הוא יום של רחמים אדירים. חובתינו לא להפסיד אף תפילה גם לא בגלל שכרות, שלא נפסיד אף רגע. ביום זה אין הבדל בין אדם גדול לקטן, על כולם היתה הגזירה ואת כולם הקב"ה הציל. בפורים גם האדם הקטן יכול להשיג את כל הדברים הגדולים. רוחניות, גדלות, וכל מה שירצה. ביום זה של רחמים אין גבול לשפע ואין גבול לאהבה. כבר ראינו מה קרה להמן, כאשר כלל ישראל עוררו רחמים, המכה שלו היא עד היום לדורי דורות. ומדה טובה מרובה, כמה שפע וברכה אפשר להשיג ע"י רחמים גדולים כאלו שזכינו להם בימים ההם, ואנו זוכים להם בכל שנה ושנה. [עמ' ק"כ]

לעילוי נשמת יעקב בן שרה ז"ל
כל הזכויות לא שמורות

מותר להעתיק ולשכפל את הקונטרס בכל אופן שהוא, במוקפים ובפרזים.

[על כתיבת הקטעים של הגר"ש פינקוס זצ"ל המובאים בעמוד זה - קיבלתי רשות ממשפחת פינקוס שיחיי. והוצאה לחדפיסם יבקש רשותם.]

הערות והארות יתקבלו בשמחה 02-5382859 05276-43564